

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkuszy:</i>	EGEP-R0-100, EGEp-R0-200
<i>Termin egzaminu:</i>	15 maja 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	27 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne ¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 1.3) Zdający odczytuje [...] cechy środowiska przyrodniczego [...] na podstawie map: topograficznej [...]. III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach [...] oraz mapach topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kondracka Przełęcz (Kondracka)

0°–90°

nie przebiega

Zadanie 2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 1.2) Zdający oblicza odległości [...] na podstawie map wykonanych w różnych skalach.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przykład zapisu obliczeń:

$$\frac{55\,000}{2\,500} = \frac{x}{2,9\text{ cm}}$$

$$2\,500 x = 2,9\text{ cm} \cdot 55\,000$$

$$x = 63,8\text{ cm}$$

Odpowiedź: 63,8 cm

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012, poz. 977).

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 6.3) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie formacji roślinnych na Ziemi i piętrowość roślinną na Ziemi oraz przyporządkowuje typowe gatunki flory i fauny dla poszczególnych stref krajobrazowych Ziemi. III etap edukacyjny Zdający: 1.2) odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych; 1.8) analizuje i interpretuje treści map ogólnogeograficznych, tematycznych, turystycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi (fałdowania [...]). 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenezy i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna różnica w budowie geologicznej obu obszarów.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W polu D1 występują młodsze skały niż w polu B6.
- Skały trzonu krystalicznego w polu B6 są starsze niż skały osadowe w polu D1.
- W polu B6 występują skały paleozoiczne, a w polu D1 – kenozoiczne.
- W polu B6 występują skały paleozoiczne, a w polu D1 – skały z oligocenu i eocenu.

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.6) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego i chemicznego (np. kras, [...]) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A2

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne [...] w dziejach Ziemi (fałdowania [...]). 10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ orogenezy i zlodowaceń na ukształtowanie powierzchni kraju.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do przebiegu procesu, o którym świadczy sytuacja na przekroju geologicznym.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Procesy tektoniczne doprowadziły do oderwania skał paleozoicznych od podłoża i przemieszczenia ich z południa na północ.
- Skały paleozoiczne zostały oderwane od trzonu krystalicznego i nasunięte na stok Ciemniaka (w wyniku ruchów fałdowych).
- Skały paleozoiczne zostały odkłute od podłoża i przemieszczone na skutek nasuwania się płaszczowin.

Uwaga:

Nie uznaje się odpowiedzi odnoszących się wyłącznie do obecności fałdów (płaszczowin, nasunięć).

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.7) Zdający opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji [...] lodowcowej [...]. III etap edukacyjny Zdający: 3.6) posługuje się ze zrozumieniem pojęciem wietrzenia i erozji; przedstawia rzeźbotwórczą rolę [...] lodowców górskich; 3.7) rozpoznaje [...] formy rzeźby powstałe w wyniku działania czynników rzeźbotwórczych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do łączenia się lodowców.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W miejscach, gdzie łączą się lodowce górskie, dochodzi do akumulacji materiału skalnego w postaci moreny środkowej.
- Morena środkowa powstaje w wyniku połączenia się moren bocznych dwóch sąsiednich lodowców.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 2.7) Zdający wyjaśnia przyczynę występowania [...] zaćmień Słońca i Księżyca. III etap edukacyjny 2.2) Zdający posługuje się ze zrozumieniem pojęciami: ruch obrotowy Ziemi, [...] podaje cechy ruchu obrotowego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 2.4) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy i przesileń [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawne uzupełnienie zdania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przykład zapisu obliczeń:

$$h_{gS} = 90^\circ - \varphi$$

$$\varphi = 90^\circ - h_{gS}$$

$$\varphi = 90^\circ - 80^\circ 30'$$

$$\varphi = 9^\circ 30'$$

Odpowiedź: 9°30' S

Zadanie 8. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.1) Zdający opisuje [...] główne grupy i rodzaje skał [...]. 10.10) Zdający przedstawia dominanty środowiska krain geograficznych Polski [...]. III etap edukacyjny 4.3) Zdający rozpoznaje główne rodzaje skał występujących [...] w Polsce [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza w tabeli.

albo

– poprawne uzupełnienie dwóch kolumn w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

X granit jawnokrystaliczna B

Y bazalt skrytokrystaliczna C

Zadanie 9. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – wulkanizm, plutonizm, ruchy skorupy ziemskiej, wstrząsy tektoniczne, ruchy górotwórcze (paleozoiczne, mezozoiczne, kenozoiczne) oraz formy powstałe w ich wyniku. 3.5) Zdający podaje główne cechy płytowej budowy litosfery; wykazuje związki pomiędzy płytową budową litosfery a występowaniem zjawisk wulkanicznych i trzęsień ziemi.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne zjawiska lub procesy.

1 pkt – dwa poprawne zjawiska lub procesy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zjawiska wulkaniczne.
- Powstawanie gór.
- Powstawanie rowu oceanicznego (tektonicznego).
- Podsuwanie się oceanicznej płyty litosfery pod kontynentalną (subdukcja).

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 4.3) charakteryzuje sieć rzeczną i typy genetyczne jezior na poszczególnych kontynentach; 4.4) rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych wybranych rzek.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów obu rzek oraz inne poprawne uwarunkowanie najwyższych przepływów Indusu.

1 pkt – poprawne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów obu rzek albo inne poprawne uwarunkowanie najwyższych przepływów Indusu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Wspólne uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów:

Topnienie śniegów i lodowców górskich w źródłowych odcinkach każdej z rzek.

Uwarunkowanie wartości najwyższych przepływów Indusu (inne niż wskazane powyżej):

Intensywne opady deszczu w okresie monsunu letniego.

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 4.3) charakteryzuje sieć rzeczną i typy genetyczne jezior na poszczególnych kontynentach; 4.4) rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych wybranych rzek.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 11. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 10.1) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną, wykazuje wpływ [...] złodowceń na ukształtowanie powierzchni kraju; 10.2) [...] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski; 10.4) omawia cechy reżimu polskich rzek.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pilica

Narew

Warta

Zadanie 12. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo skutkowe, [...] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego. Zdający: 5.7) opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji wodnej; 5.8) wykazuje wpływ [...] działalności człowieka na grawitacyjne ruchy masowe [...].

Zasady oceniania

- 3 pkt – wskazanie trzech właściwych miejsc i podanie poprawnego uzasadnienia dla każdego z nich zawierającego powiązanie przyczynowo-skutkowe.
- 2 pkt – wskazanie dwóch właściwych miejsc i podanie poprawnego uzasadnienia dla każdego z nich zawierającego powiązanie przyczynowo-skutkowe.
- 1 pkt – wskazanie jednego właściwego miejsca i podanie poprawnego uzasadnienia zawierającego powiązanie przyczynowo-skutkowe.
albo
– wskazanie trzech właściwych miejsc bez poprawnych uzasadnień.
- 0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Lokalizacja niekorzystna: A

Przykładowe uzasadnienie

- Miejsce A położone jest na tarasie zalewowym, co może skutkować częstym zalewaniem budynku w trakcie wezbrań rzeki.

Lokalizacja niekorzystna: B

Przykładowe uzasadnienia:

- Miejsce B położone jest częściowo na torfach, co może skutkować brakiem możliwości wykonania podpiwniczenia ze względu na dużą wilgotność gruntu.
- Miejsce B położone jest na torfach, które są niestabilne, co może skutkować nierównym obciążeniem podłoża i pękaniem ścian budynku.
- Miejsce B położone jest na tarasie nadzalewowym, co może skutkować zalewaniem budynku przy wysokich stanach wody w rzece.
- Miejsce B położone jest u podnóża stoku wysoczyzny, co może skutkować uszkodzeniem budynku przez materiał osuwający się ze stoku.

Lokalizacja niekorzystna: C

Przykładowe uzasadnienia

- Miejsce C położone jest na skraju wysoczyzny, przez co po wybudowaniu budynku mogą zostać uruchomione procesy osuwiskowe.

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 3.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Klimatogram A: 5

Klimatogram B: 3

Zadanie 14. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w [...] wyższych szerokościach geograficznych oraz opisuje przebieg procesów pogodowych (ruch mas powietrza, fronty atmosferyczne i zjawiska im towarzyszące).

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie uwzględniające termikę i przemieszczanie się dwóch mas powietrza.

1 pkt – odpowiedź uwzględniająca termikę.

albo

– odpowiedź uwzględniająca przemieszczanie się dwóch mas powietrza (np. *wypychanie jednej masy powietrza przez drugą*).

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Chłodne (cięższe) powietrze wsuwa się / podsuwa się pod zalegające wcześniej powietrze cieplejsze (rzadsze) i wypycha je do góry (zachodzi wymuszona konwekcja). Ciepłe powietrze unosi się i ochładza, a następnie osiąga temperaturę punktu rosy. Wtedy zawarta w nim para wodna kondensuje i powstają chmury.

Zadanie 15. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 5.6) charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego i chemicznego (np. kras, lateryzacja) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów; 5.9) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Ziemi jako efekt oddziaływania procesów wewnętrznych i zewnętrznych dla wybranego regionu. III etap edukacyjny Zdający 3.6) posługuje się ze zrozumieniem pojęciem wietrzenia i erozji; przedstawia rzeźbotwórczą rolę [...] wiatru [...]; 3.7) rozpoznaje i opisuje [...] formy rzeźby powstałe w wyniku działania czynników rzeźbotwórczych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podobieństwo oraz różnica.

1 pkt – poprawne podobieństwo albo różnica.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

- Czynnikiem rzeźbotwórczym, przyczyniającym się do ich powstania, jest wiatr (są formami eolicznymi).
- W powstawaniu obu form bierze udział piasek.
- Ich powstawaniu sprzyja obecność terenów suchych (ubogich w roślinność).

Różnica:

- Formy przedstawione na fotografii A powstają na skutek akumulacji (budującej działalności wiatru), a forma na fotografii B powstaje na skutek korazji (niszczącej działalności wiatru).
- Wydmy powstają w wyniku akumulacji, a grzyby skalne w wyniku erozji.

Uwaga:

W przypadku grzyba skalnego uznaje się również odpowiedzi odnoszące się do różnej odporności warstw na procesy niszczenia.

Zadanie 16. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych i niestrefowych oraz ocenia ich przydatność rolniczą.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna nazwa gleby i poprawna odpowiedź odnosząca się do cechy gleby.

1 pkt – poprawna nazwa gleby.

albo

– poprawna odpowiedź odnosząca się do cechy gleby.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Przykładowe odpowiedzi:

- Małej zawartości substancji organicznych w warstwie przypowierzchniowej (a uprawa buraka cukrowego wymaga wysokiej zawartości próchnicy).
- Występowania poziomu bielcowania / wymywania związków organicznych przez wodę opadową (ogranicza to zawartość próchnicy potrzebnej do uprawy buraka cukrowego).
- Obecności piasków o niskiej zdolności retencjonowania wody (a gleby przeznaczone pod uprawę buraka cukrowego powinny wykazywać dużą zdolność magazynowania wody).

Zadanie 17. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.1) Zdający klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego; wyróżnia regiony bogate i biedne (bogatą Północ i biedne Południe) i podaje przyczyny dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów świata.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Somalia

Afganistan

Madagaskar

Zadanie 18. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 11.1) Zdający charakteryzuje rozwój demograficzny Polski w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych i wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski wraz z rozwojem gospodarczym [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FFP

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 11.1) Zdający charakteryzuje rozwój demograficzny Polski w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych [...] oraz porównuje [...] z innymi państwami.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu temperatury powietrza [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający [...] potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 20.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu temperatury powietrza [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający [...] potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zastępowanie wybetonowanych obszarów terenami zieleni (parkami, skwerami).
- Sadzenie roślinności na dachach (zielone dachy).
- Białe powierzchnie ścian i dachów.
- Tworzenie (odtwarzanie) korytarzy (klinów) nawietrzających.
- Przejście na ekologiczne sposoby ogrzewania i produkcji energii elektrycznej.
- Ograniczanie ruchu samochodów w centrum.

Zadanie 21. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 8.10) Zdający określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną różnych miast i ocenia jej zmiany [...]. III etap edukacyjny 5.6) Zdający [...] wyjaśnia przyczyny rozwoju wielkich miast w Polsce.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 22. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 8.2) Zdający określa cechy rozmieszczenia ludności na Ziemi, wskazując obszary jej koncentracji i słabego zaludnienia.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne przyporządkowania.

1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Kraj	Opis (wpisz literę)
Algieria	B
Nigeria	A
RPA	D

Zadanie 23. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 9.1) wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa; 9.2) wykazuje zależności między rodzajami produkcji rolnej a warunkami naturalnymi i rozmieszczeniem ludności oraz charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne argumenty odnoszące się do Australii i Belgii.

1 pkt – poprawny argument odnoszący się do Australii albo Belgii.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Australia:

- Część Australii leży na obszarze charakteryzującym się deficytem wody, o niekorzystnych warunkach hydrologicznych dla uprawy pszenicy.
- Część Australii leży w klimacie kontynentalnym strefy klimatów zwrotnikowych, niekorzystnym dla uprawy pszenicy.
- Część Australii leży w klimacie charakteryzującym się małymi opadami (dużym nasłonecznieniem sprzyjającym suszy), niekorzystnym dla uprawy pszenicy.
- Niska żyzność gleb na obszarach pustynnych i półpustynnych nie sprzyja wysokim plonom pszenicy.

Belgia:

- W Belgii stosuje się intensywne nawożenie w celu uzyskania wysokich plonów.
- W Belgii intensywność produkcji rolniczej jest wysoka.
- W Belgii wysoka mechanizacja sprzyja uzyskiwaniu wysokich plonów.

Zadanie 24.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz dokonuje ich weryfikacji, wykorzystując mapy tematyczne.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

opolskie

lubuskie

Zadanie 24.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz dokonuje ich weryfikacji, wykorzystując mapy tematyczne.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do uwarunkowania przyrodniczego.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- W województwie kujawsko-pomorskim wysokim plonom zbóż sprzyja występowanie żyznych gleb (czarnych ziem).
- W województwie podlaskim wysoki udział gleb niskich klas bonitacyjnych, takich jak bielcowe i bagienne, nie sprzyja wysokim plonom zbóż.
- W województwie kujawsko-pomorskim wysokim plonom zbóż sprzyjają lepsze warunki termiczne.
- Województwo podlaskie charakteryzuje się najkrótszym (poza obszarem gór) okresem wegetacyjnym w Polsce.

Zadanie 25.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 9.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 25.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 9.1) wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych [...] na rozwój rolnictwa; 9.2) wykazuje zależności między rodzajami produkcji rolnej a warunkami naturalnymi [...] oraz charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie.

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w obu wierszach w tabeli.

1 pkt – dwa poprawne przyporządkowania w jednym wierszu w tabeli.

albo

– po jednym poprawnym przyporządkowaniu w obu wierszach w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

burak cukrowy, soja

bawełna, trzcina cukrowa

Zadanie 26. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 9.13) Zdający analizuje [...] strukturę towarową eksportu [...] w wybranych państwach.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie odnoszące się do innego uwarunkowania niż eksploatacja surowców mineralnych.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Korea Południowa jest krajem o większym udziale przemysłu high-tech niż Brazylia (dlatego w strukturze eksportu większy udział niż w Brazylii mają produkty wysoko przetworzone, np. maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy oraz chemikalia).
- Korea Południowa jest krajem o wyższym udziale przemysłu w strukturze PKB (co sprzyja wyższemu udziałowi maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego oraz chemikaliów i produktów przetwórstwa przemysłowego niż w strukturze eksportu Brazylii).
- Cechą charakterystyczną Brazylii (w przeciwieństwie do Korei Południowej) jest występowanie wysokotowarowego rolnictwa plantacyjnego, którego produkty (kawa) są przeznaczone na eksport.
- Brazylia jest krajem o wyższym udziale rolnictwa w strukturze PKB (co sprzyja wyższemu udziałowi towarów rolno-spożywczych niż w strukturze eksportu Korei Południowej).
- Korea Południowa jest jednym z krajów nowo uprzemysłowionych (nastawionym na produkcję wyrobów przemysłowych na eksport, co przekłada się na strukturę eksportu).
- Wysoki popyt na rynkach zagranicznych na produkty high-tech z Korei Południowej (przyczynia się do wysokiego udziału maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego w strukturze eksportu tego kraju).
- Korea Południowa (w porównaniu z Brazylią) ma mniejsze nadwyżki żywności, przeznaczone na eksport.

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 5.1) opisuje [...] główne grupy i rodzaje skał; 5.5) charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi [...] oraz formy powstałe w ich wyniku; 5.7) opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji wodnej [...], lodowcowej [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

łupki ilaste

później

rzeki

Zadanie 28.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 9.7) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata i ocenia skutki wynikające z rosnącego zużycia energii oraz konieczność pozyskiwania nowych źródeł energii.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne zmiany.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zmniejszenie udziału produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego i węgla brunatnego.
- Wzrost udziału gazu ziemnego, relatywnie ekologicznego, w produkcji energii elektrycznej.
- Zwiększenie udziału źródeł odnawialnych (w strukturze produkcji energii elektrycznej).
- Zwiększenie udziału energii wiatru.

Zadanie 28.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 9.7) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata i ocenia skutki wynikające z rosnącego zużycia energii oraz konieczność pozyskiwania nowych źródeł energii.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B2

Zadanie 29. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 30. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony 4.5) Zdający wyjaśnia krajobrazowe i gospodarcze funkcje rzek [...]. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.13) Zdający wyjaśnia zmiany zachodzące w kierunkach i natężeniu ruchu [...] towarów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna przyczyna przyrodnicza i poprawna przyczyna gospodarcza.

1 pkt – poprawna przyczyna przyrodnicza albo poprawna przyczyna gospodarcza.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przyczyna przyrodnicza:

- Nieduża głębokość polskich rzek.
- Duże wahania poziomu wód w ciągu roku.
- Występowanie niżówek.
- Naturalny bieg rzek.
- Występowanie zlodzenia rzek.

Przyczyna gospodarcza:

- Konkurencja transportu samochodowego zapewniającego przewóz „od drzwi do drzwi”.
- Wysokie koszty utrzymania rzecznych szlaków transportowych.
- Długi czas przewozu transportem wodnym śródlądowym.
- Niski eksport węgla kamiennego.

Zadanie 31. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny – zakres rozszerzony Zdający: 7.2) porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju gospodarczego; 7.3) odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.1) Zdający klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego; wyróżnia regiony bogate i biedne (bogatą Północ i biedne Południe) [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uszeregowanie państw według dwóch kryteriów.

1 pkt – poprawne uszeregowanie państw według jednego kryterium.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Indie, Turcja, Japonia

Japonia, Turcja, Indie